

O smířlivém pařezu, který si tleje a žije

Kdesi v severozápadních Čechách, v hlubokém Antonínově údolí, v němž je zaklesnuta říčka Bělá, tleje si starý pařez. Z nedaleké silnice není ani vidět a hluk motorů lidských samohybů je tlumen hustším křovím, které vytvářejí mladé kmínky javorů klenů, bříz a olší.

Paty pařezu omývá při větší vodě zmiňovaná říčka, která v dobách přivalových dešťů dokáže zatopit

Pařez

VH.

níže položená lidská sídla. Místní obyvatelé by mohli vyprávět. Jakého stromového druhu je zmiňovaný pařez, to ví zřejmě už jen on sám. Čas, houby, rostliny, zvířata a lidé setřeli jeho taxonomické řazení. Ale zdá se, že je mu to jedno. Sedí si uprostřed hnijícího listí a rozpadá se. Kultivovaně, po částech, jak se na správně vychovaný pařez patří. Tu kousek odlouplé kůry, tu něco troudu a práchniviny, zapletenec pavučinek, drobná přikrývka listí s kostrou preparovaných žilek. A v tom všem živo drobnými stínkami, jedna zapomenutá krovka střevlíka fialového a něco tuhých broučích larviček, které málo učený přírododil raději neurčuje.

Pak přijde vlhko a objeví se skrytí páni a paní domácí. Nedaleko země vyleze plochá, vroubená a žíhaná ulitka vrásenky okrouhlé (*Discus rotundatus*). Z listí se vyloupne zoubčatka trojzubá (*Isognomostoma isognomostomos*). Holé dřevo je náhle zpestřeno drobnou vřetenatou ulitou řasnatky lesní¹ (*Macrogastera plicatula*) nebo

mnohozubkou evropskou² (*Laciniaria plicata*). Na světlo světa se vystaví i po houbách slídící plžák hnědý (*Arion fuscus*). K bádání přispíval za zurčení vody zpěv konipasa horského. A to vše pozorováno v krátké chvílce na jednom pařezu, který kdysi býval statným stromem. A aby bylo jeho využití dokonalé, střed torza se stal živnou matérií pro kmíněk vrby. Ta proráží okolní koruny mladých stromů, aby se vydrala ke slunečnímu svitu, kterého je tu pomálu.

A co s tím? Nic. Text je jen oslavou zániku a probouzejícího se života na necelém metru čtverečním, kdy staré odchází a nové se dere na jeho zádech. Pomalu, jistě a s přírodní úctou, která poskytne prostor pro nové i staré. Čas se uprosit nedá a statný děd Chronos měří tak, jak zrníčka písku v přesýpacích hodinách padají. Mystérium věků.

Poznámka pod okraj:

Cílem bádání nebyl tento popisovaný kousek země. Jím se měl stát nedaleký a zdánlivě nepřístupný hrad Klečkov. Jenže okolnosti se mění. Často jakoby podle plánu. A tak to stálo za to. Přítomnost čisté říčky lemované skalisky s průzračnou vodou, chrostíky, zajímavou vodní žížalou či malými rybkami se mně stala v tu chvíli milejší než zdolání svahu k hradním ruinám. Také popsané druhy živočichů,

Mnohozubka evropská (*Laciniaria plicata*) VH.

rostlin a stromů nejsou jedinými, které jsem viděl. Jen jsem se snažil dodržet rámeček čtivosti. Chvála osudu.

Pro bádavce: druhy označené v textu indexem jsou v kategorii NT – téměř ohrožený v červeném seznamu bezobratlých.

